

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Грибович Н.

Національний університет харчових технологій

Проведення економічних реформ і здійснення структурної перебудови економіки України, досягнення якісного відтворення та ефективного використання виробничого потенціалу потребує значних ресурсів. В умовах їх обмеженості одним із джерел фінансування є іноземний капітал у формі кредитів, прямих і портфельних інвестицій. Іноземні інвестиції потрібно розглядати як стимулятор економічного розвитку та політичної стабілізації за умови, що головні напрями інвестиційних процесів перебувають у межах загальної економічної стратегії держави. При цьому іноземні інвестиції здатні позитивно впливати на платіжний баланс країни, рівень зайнятості населення, структурну перебудову економіки, впровадження новітніх технологій та ін.

В Україні практично сформовано правове поле для здійснення інвестиційної діяльності. Зокрема, діяльність у сфері іноземного інвестування регулюється Законами України: «Про режим іноземного інвестування», «Про захист іноземних інвестицій в Україні», «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» [1, с. 121]

Світовий досвід переконує, що для макроекономічної стабілізації країн з перехідною економікою та їх інтеграції у світову економіку необхідні темпи зростання ВВП не менше 5 — 6 % у рік. У свою чергу для досягнення цієї мети потрібні інвестиції в економіку країни на рівні 19 — 25 % ВВП, а прямі іноземні інвестиції мають бути на рівні 10 % валових внутрішніх інвестицій [1, с. 122].

Рівень привабливості економіки України для іноземних інвесторів досить низький і для різних галузей не однаковий. Передусім їх цікавлять підприємства, які можуть забезпечити за нетривалий час повернення вкладеного капіталу з отриманням найбільшого прибутку. З огляду на це, найперспективнішими в українській економіці для них є металургійна, хімічна, харчова (особливо переробка сільськогосподарської продукції) галузі, внутрішня торгівля, а також транспортування вантажів територією України.

Сукупний обсяг іноземних інвестицій в Україні на 1 січня 2014 р. становив 56,8 млн. дол. США, а станом на липень 2014р. обсяг інвестицій зменшився майже на 12 % [2].

На підприємствах промисловості зосереджено 16 млрд 892,8 млн дол. (32,4%) прямих інвестицій, у т.ч. переробної — 13 млрд 770,9 млн дол., добувної промисловості і розроблення кар'єрів — 1 млрд 666,5 млн дол., з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря — 1 млрд 372,6 млн дол. У підпри-

ємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів внесено 5 млрд 861,5 млн дол. прямих інвестицій, виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів — 2 млрд 959,8 млн дол., виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції — 1 млрд 386,4 млн дол., машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, — 1 млрд 130,7 млн дол., виробництва хімічних речовин і хімічної продукції — 1 млрд 092,0 млн дол. В установах фінансової та страхової діяльності акумульовано 12 млрд 962,2 млн дол. (24,8% загального обсягу) прямих інвестицій, на підприємствах з оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів — 6 млрд 406,4 млн дол. (12,3%), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном — 4 млрд 216,0 млн дол. (8,1%), професійну, наукову та технічну діяльність — 3 млрд 406,0 млн дол. (6,5%). Заборгованість українських підприємств за кредитами та позиками, торговими кредитами та іншими зобов'язаннями (борговими інструментами) перед прямими іноземними інвесторами на 1 квітня 2014 р. становила 10 млрд 462,0 млн дол. [2].

За оцінками експертів, стабілізація української економіки можлива лише у разі відновлення припливу зовнішніх позик і інвестицій в Україну, що мало вірогідно за нинішніх політичних умов.

За оцінками вітчизняних та іноземних експертів, інвестиційний клімат в Україні залишається несприятливим, водночас активність суб'єктів інвестиційної діяльності є досить низькою, що обумовлено такими причинами:

- несприятливі умови інвестування, зокрема недосконале законодавство щодо захисту прав власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, вимог до здійснення та контролю підприємницької діяльності.
- нерозвиненість інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури.
- відсутність правових засад та дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні [3, с.88].

Підсумовуючи все вищесказане, можна стверджувати, що пріоритетними шляхами вирішення проблем іноземного інвестування мають бути:

- покращення інвестиційного клімату шляхом удосконалення загального (податкового, земельного, корпоративного, митного) та спеціального законодавства, що регулює відносини при здійсненні інвестування відповідно до європейських норм;
- реалізація інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»;
- розвиток інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури, а саме: становлення індустрії прямого інвестування та венчурного капіталу, створення умов для залучення інвестицій на ринках капіталу;
- запровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування;
- створення сучасної системи державних гарантій захисту іноземних інвестицій та врегулювання комерційних спорів між суб'єктами інвестиційного процесу і т.д.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Олександренко І. В. Особливості іноземного інвестування в Україні / І. В. Олександренко // Держава та регіони. — 2012. — № 2. — С. 120 — 126.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Чернишова Л. О. Особливості залучення та стимулювання іноземного інвестування в Україні / Л. О. Чернишова, В. В. Сазанова // Бізнес Інформ. — 2013. — № 2. — С. 87-90

Науковий керівник: Салатюк Н.М.